

ПЕРИСТОМА МЕРДВЕНЕВА

Peristoma merduenianum Krynicki, 1833

Таксономічна належність

Клас — Червононогі (Gastropoda), ряд — Легеневі (Pulmonata).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Гірський Крим.

Чисельність і причини її зміни

У головних біотопах — приблизно 5–10 особин на 1 м². Причини зміни чисельності: надмірне рекреаційне навантаження на біотопи пд. берега Криму.

Особливості біології та наукове значення

Вид мешкає в ялівцевому та рідше сосновому рідколіссі.

Морфологічні ознаки

Черепашка світло-рогова (частіше коричнева через забруднення ґрунтом), з 7,5–8 обертами, з близько розташованими один від одного ангулярним та колумелярним краями устя та правильно конічним завитком. Висота черепашки — 12,5–15,5 мм, ширина — 6–7 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Шилейко, 1984; Голиков, Старобогатов, 1988.

Автор: О.О. Байдашніков

Фото: О.О. Байдашніков

ПРОСТЕНОМФАЛІЯ КАРПАТСЬКА

Prostenomphalia carpathica Baidaschnikov,
1985

Таксономічна належність

Клас — Червоні (Gastropoda), ряд — Легеневі (Pulmonata).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Українські Карпати.

Чисельність і причини її зміни

У головних біотопах — приблизно 5–10 особини на м². Причини зміни чисельності: лісгосподарча діяльність та надмірне випасання худоби вздовж гірських струмків.

Особливості біології та наукове значення

Вид мешкає по берегах гірських річок та

струмків серед смерекових пралісів та заростей лелича.

Морфологічні ознаки

Черепашка сплюснута, брудно-рогова, з 5–5,5 обертами та остракальною скульптурою з зерноподібних гранул (х 5–10 разів), зібраних у ряди, які нагають ребра. Висота черепашки — 7–8 мм, її ширина — 11–12 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

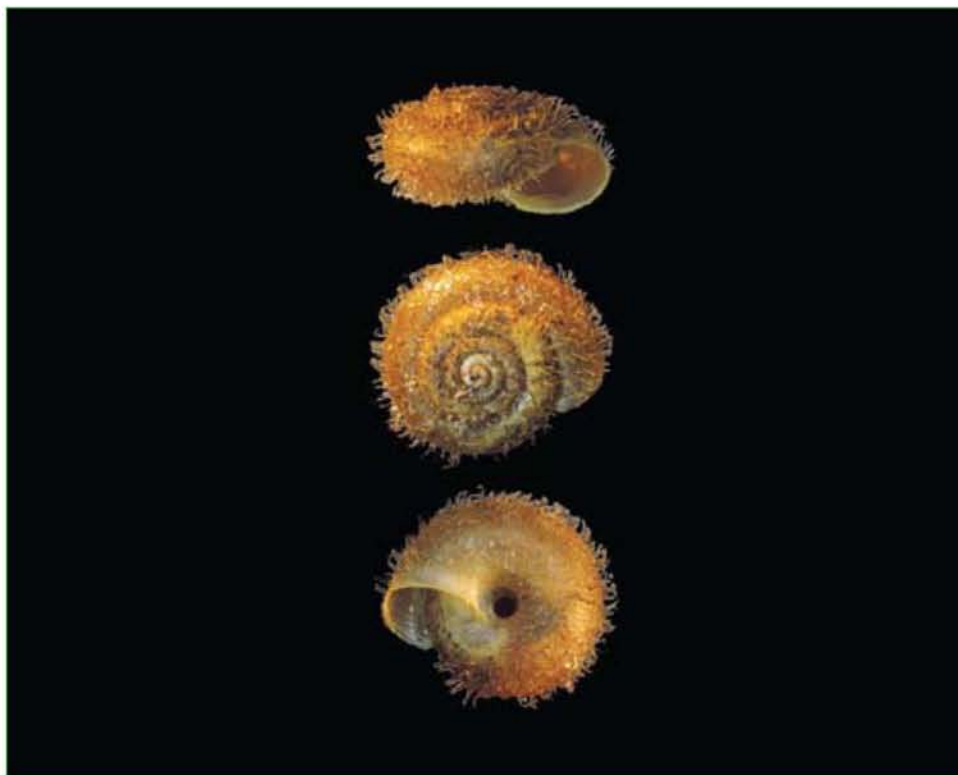

Основні джерела інформації

Байдашников, 1985; Голиков, Старобогатов, 1988.

Автор: О.О. Байдашніков

Фото: О.О. Байдашніков

ТРОХУЛЮС ОПУШЕНИЙ*Trochulus villosulus* (Rossmassler, 1838)**Таксономічна належність**

Клас — Черевоногі (Gastropoda), ряд — Легеневи (Pulmonata).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Зх. Карпати. В Україні — Карпати і частина Прикарпаття.

Чисельність і причини її зміни

У відомих біотопах — приблизно 25–30 особини на 1 м², але різного віку і не тільки дорослі, які можуть розмножуватися. Причини зміни чисельності: лісгосподарська діяльність та надмірне випасання худоби вздовж струмків.

Особливості біології та наукове значення

Вид мешкає в різнотравних ділянках вздовж струмків у дубових та чорновільхових лісах.

Морфологічні ознаки

Черепашка брудно-рогова, з 5 обертами, з ледве розвиненою або відсутньою базальною губою устя та периостракальною скульптурою з більш довгими волосками, ніж у інших видів роду *Trochulus*. Висота черепашки — 3,5–4 мм, її ширина — 6,7–7,5 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Шилейко, 1978; Kerney, Cameron, Jungbluth, 1983; Голиков, Старобогатов, 1988.

Автор: О.О. Байдашніков
Фото: О.О. Байдашніков

ДРОБАЦІЯ БАНАТСЬКА

Drobacia banatica (Rossmassler, 1838)**Таксономічна належність**

Клас — Червононогі (Gastropoda), ряд — Легеневі (Pulmonata).

Природоохоронний статус

Рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Українські Карпати.

Чисельність і причини її зміни

Приблизно 4–5 особини на 1 м². Причини зниження чисельності: особини виду травмуються і гинуть при лісогосподарських роботах та випасі худоби. Також зміна складу лісів, унаслідок господарської діяльності.

Особливості біології та наукове значення

Вид мешкає в букових, рідше в буково-смерекових лісах з домішкою явора.

Морфологічні ознаки

Черепашка червоно-рогова, лінзоподібна, з 5,5 і інколи з 6 обертами. Висота черепашки — 14–21 мм, її ширина — 18–34 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

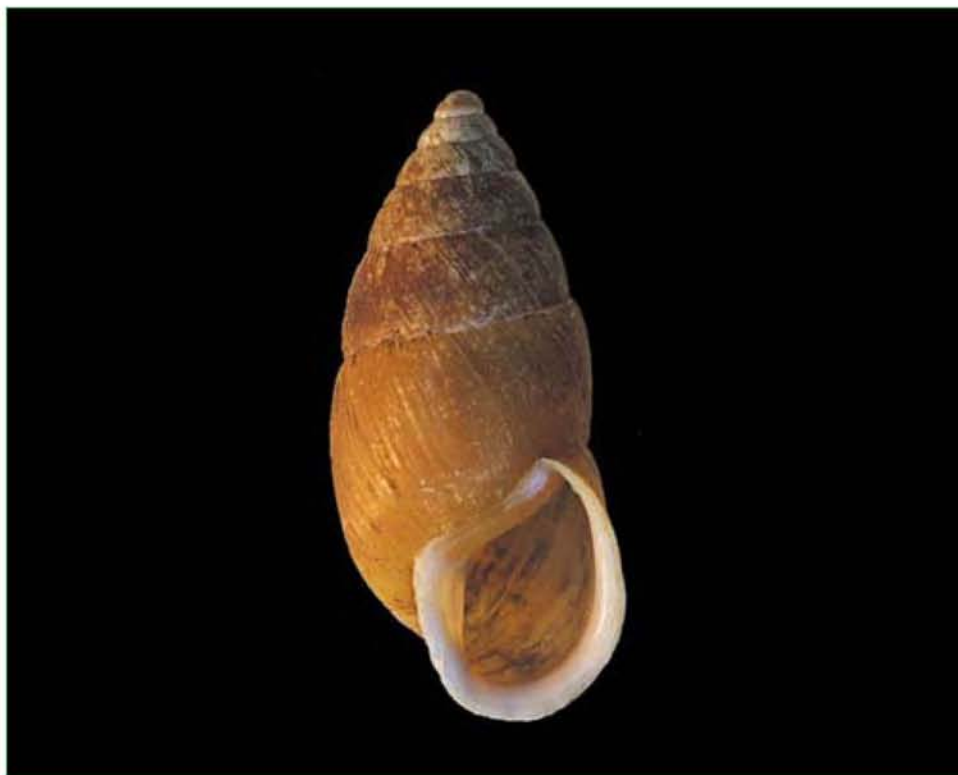
Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Шилейко, 1978; Kerney, Cameron, Jungbluth, 1983;

Автор: О.О. Байдашніков

Фото: О.О. Байдашніков

ХОНДРУЛЯ БІЛЬЦА*Chondrula bielzi* (Kimakowicz, 1890)**Таксономічна належність**

Клас — Черевоногі (Gastropoda), ряд — Легеневі (Pulmonata).

Природоохоронний статус

Рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Пд. Карпати, Трансильванія, Українські Карпати.

Чисельність і причини її зміни

Чисельність приблизно 3–7 особин на 1 м².
Причини зниження чисельності: загибель особин виду при лісогосподарських роботах та випасанні худоби.

Особливості біології та наукове значення.

Букові, рідше дубові ліси.

Морфологічні ознаки

Черепашка рогова, конічна, з 7,5–8,5 обертами. Висота черепашки — 16–21 мм, ширина — 7,5–9,5 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

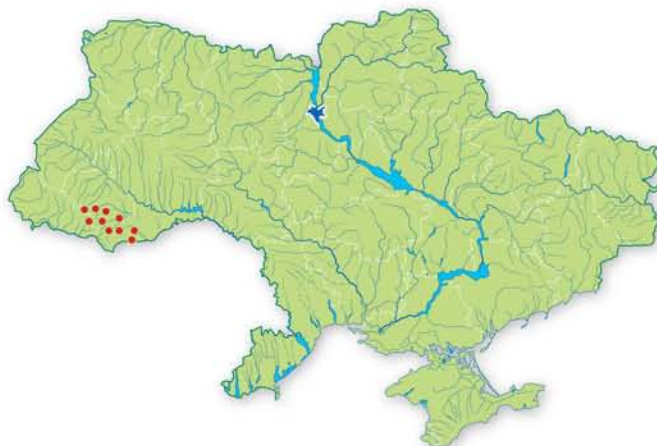
Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Шилейко, 1984; Голиков, Старобогатов, 1988.

Автор: О.О. Байдашніков

Фото: О.О. Байдашніков

СЛИМАК ВЕЛИКИЙ СТРОКАТИЙ

Helix lucorum Linnaeus, 1758

Таксономічна належність

Клас — Черевоногі (Gastropoda), ряд — Легеневі (Pulmonata).

Природоохоронний статус

Неоцінений.

Ареал виду та його поширення в Україні

Апенінський та Балканський п-ви, Мала Азія, Сирія, Іран, Крим і Закавказзя. В Україні зустрічається лише в Криму, де представлений ендемічним підвидом *Helix lucorum taurica* Kryn., 1836.

Чисельність і причини її зміни

У межах ареалу сильно варіює. Вид схильний до агрегованого розповсюдження. У місцях тимчасових скупчень щільність може сягати

30 і більше особин на 1 м². У цілому по ареалу чисельність значно нижче 1 особини на м², коливається. Найбільш впливовим фактором, що викликає зниження чисельності, є неконтрольований масовий комерційний збір равликів у природі. Інша причина, що помітно позначається на чисельності, — це самовільна вирубка на дрова лісосмуг, які служать місцем перебування виду.

Особливості біології та наукове значення

Вид зустрічається в широколистяних лісах, по долинах рік, у заростях чагарників, лісосмугах, парках.

Морфологічні ознаки

Великий равлик із шароподібно-

кубареподібною черепашкою. Загальний фон забарвлення світлий, по ньому проходять темні радіальні (поперечні) смуги.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів, заборона комерційного збору молюсків.

Розмноження та розведення у спеціально умовах.

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Вид має важливе господарське значення, вживається в їжу.

Основні джерела інформації

Пузанов, 1925; Акрамовський, 1976; Шилейко, 1978; Попов, Лысяков, 1999.

Автор: С.В. Леонов
Фото: О.О. Байдашніков

ТРОХУЛЮС БІЛЬЦА

Trochulus bielzi (A.Schmidt, 1860)

Таксономічна належність

Клас — Черевоні (Gastropoda), ряд — Легеневі (Pulmonata).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Сх. Карпати. Частина Українських Карпат.

Чисельність і причини її зміни

У відомих біотопах — приблизно 4–5 особини на 1 м². Причини зміни чисельності: руйнування місць мешкання виду унаслідок господарської діяльності.

Особливості біології та наукове значення.

Вид мешкає у букових, інколи буково-

смерекових лісах з домішкою явора, ясена.

Морфологічні ознаки

Черепашка брудно-рогова, кубареподібна, з 5,5–6 обертами, відрізняється менш високим завитком та густіше розташованими періостракальними волосками від зовнішньо схожого виду *Edentiella bakowskii* (Polinski, 1924), звичайного у більшості районів Українських Карпат. Висота черепашки — 5,5–6,5 мм, ширина — 8–9,5 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Шилейко, 1978; Kerney, Cameron, Jungbluth, 1983; Голиков, Старобогатов, 1988.

Автор: О.О. Байдашніков
Фото: О.О. Байдашніков